

живява своего рода „борба“ – противостои на въздушно-сентименталния, непроблематичен изказ, на изказа от *вазовски* тип, за да постигне по-високо художествено начало<sup>25</sup>.

Развитието на поета се оказва комплицирано и твърде скоро изненадва представителите на парадигмата. Още през 1902 г. опозицията *Яворов – Вазов* разкрива уязвимостта си. Парадигмата е разочарована от секналата продуктивност на Яворов и коригира положителните си отзиви в негативна насока. Опозицията с Вазов не само е снета, но настъпва едно приближаване в начина, по който биват тълкувани двамата, априорно опониращи си, автори. Всичко започва от една твърде показателна бележка на редактора д-р Кръстев<sup>26</sup>. Впрочем, предубедеността на критика към поета се запазва до 1907 г. (предговора към „Млади и стари“). Измамен в очакванията си, д-р Кръстев се отнася пренебрежително към „понятното съчувствие“, с което са посрещнати „Стихотворения“ 1901. Той вече е склонен да недовиди възможности за бъдещото развитие на Яворов. Само за един миг, всъщност продължил няколко години<sup>27</sup>, поетът е низвергнат от мастития ерудит, изнесен е от идеалното пространство като определено нефункционален. Както при Вазов, образът му е изтеглен към периферните гънки на системата. „Теснотата на хоризонта“, „тоя мъничък мир“, „фалшивите тонове“ (макар тези оценки да визират конкретно поемата „Забравена“) са емблематичните отрицания, с които по принцип е обговаряно творчеството на Вазов. Обликът на Яворов назидателно е смален, редуциран до обидното понятие лирик, което се тълкува като превес на емоцията над рациято и като неспособност за обективно изображение. Но нали година преди това д-р Кръстев прилага, макар и далеч по-обосновано, почти същите презумпции и към лириката на К. Христов<sup>28</sup>? Еднаквите напътствия, еднакво негативните оценки за творческото развитие на двамата поети произтичат от логиката на парадигмата, която изисква чувствено ограниченото, сензитивното ъвреме да бъде овладяно, за да се